

OPERA
ALFONSI A CASTRO
ZAMORENSIS,
ORDINIS MINORUM,
REGULARIS OBSERVANTIÆ,
PROVINTIÆ SANCTI JACOBI.
VIDELICET

*Adversus omnes hæreses , Lib. quatuordecim.
De justa punitione hæreticorum , Lib. tres.
De potestate legis pœnalis , Lib. duo.*

Super Psalmum *Miserere mei Deus*

HOMILIÆ VIGINTIQUINQUE AD POPULUM SALMANTICENSEM HABITÆ.

Super Psalmum *Beati quorum remissæ sunt iniquitates*

VIGINTIQUATUOR AD EUMDEM POPULUM.

Omnia ab Auctore jam postremo magna diligentia recognita , ac pluribus locis illustrata , ut merito novum opus censi videantur.

Cum triplici atque locupletissimo Indice in lucem edita.

TOMUS PRIMUS

UPERIORUM PERMISSU.

MATRITÆ

EX TYPOGRAPHIA BLASII ROMAN.

Anno M.DCC.LXXIII.

*Catalog. hæreticor. p. 8.
hic diligenter notandi,
nec in eo, nec in editione
Lugdunensi an. 1546. f. 2.
inveni Castron. quem
Catholicissimum notat
expurgat. an. 1747. t. 1. p.
37. t. 2. p. 1044.
Fr. Joseph Spania
Mag.*

ILLUSTRISSIMO ATQUE REVERENDISSIMO
DOMINO DOMINO PETRO PACCECO,
S. R. E. PRESBYTERO CARDINALI,
ET EPISCOPO GIENNENSI,
F. ALFONSUS A CASTRO,
ZAMORENSIS, ORDINIS MINORUM.

S. P. D.

PAULUS ille vas electionis, Illustrissime Princeps, qui ad tertium usque caelum raptus vidit arcana Dei, spiritu quodam prophetico afflatus, quo multa quae futuris temporibus ventura mala praevidebat, haereses etiam quae reliqua omnia mala multis parasangis antecedunt, futuras esse praedixit. *Oportet* (inquit ille) *haereses esse*. Quam quidem praedictionem veram fuisse, adeo re ipsa comprobatum est, ut nullum fuerit, prohi dolor! à Christi Salvatoris nostri in caelos ascensione saeculum ad hunc usque diem, in quo aliqua non fuerint novae ortae haereses, aut veteres revocatae. Nam primo illo florentissimo, atque auro saeculo, quo certissimam quisque facile poterat fidei tenere doctrinam, quippe quam ab ipsis Apostolis vita, & doctrinae Christi Salvatoris nostri testibus oculatis, plene discere poterat, non defuerunt haeretici, qui novis doctrinis variisque haeresibus populo imponere conarentur. Tunc enim Simon ille Magus, cujus in Actis Apostolicis meminit Lucas, novam atque pestilentissimam tentavit inducere haeresim, quae ab illo, velut filia quaedam à parente nomen deducens, utinam non apud tam multos in hunc usque diem perseveraret. Sunt enim haereses aliquot, quae, quoniam à vitis illis ad quae genus humanum est ex se proclive, suam trahunt originem, nullo unquam aevi senio intereunt, aut oblivione sepeliuntur, quemadmodum nec ipsa vitia, quae illas semper sunt generare parata. Succesit deinde Menander, qui veluti ovo progenitus eodem, similia Simoni docuit, adeo insaniens, ut seipsum virtutem ex supernis à Deo missam, non fuerit veritus dicere. Tunc Hymeneus, & Philerus, revere Paulo, resurrectionem mortuorum jam factam esse docebant. Tunc Ebion caeremoniarum veteris legisacerimus propugnator, umbram corporis, figuram veritati adungere conabatur. Tunc Cerinthus ille cujus conversationem Joannes Evangelista adeo exhorruit, ut sub eodem quo ille tecto, vel ad brevissimum tempus persistere non auderet, carnis delicias in regno Dei futuras assererat, & judaico populo persuadere contendebat. Altero mox saeculo, quum Ecclesia genus suas plurimorum sanguine martyrum adhuc ornatas haberet, multae atque turpissimae ortae sunt haereses, quae Ecclesiae venustatem eximiamque illius pulchritudinem, nisi sponsum Christus illam servasset, quodammodo obfascare, atque denigrare potuissent. Valentinus tunc magis Hesiiodi fabulas, quam Apostolorum doctrinam sequutus, nova quaedam, atque inaudita imaginatur rerum principia, triginta caelos, trigintaque asserens saecula, quae à triginta, quos ille fabulatur, Diis prodire docet. Turpissimas quasque atque nefandas libidinis soboles Basilides tunc obnixè commendat. Tunc Martion ponticus pugnantibus inter se Deos somniavit, quorum unum vetus, alterum novum condidisse testamentum dicebat. Tatianus hujus vestigia sequitur, & ut aliquid novum propter magistrum, quo clarior haberetur, confingeret, salutem primi hominis detraxit, illum proorsus damnatum, & minime per Christum assertum esse docens. Saeculo isto jam prope finem vergente, Maes quidam Persa, juxta nomen suum insaniens, tam horrendas non sine magno totius Christiani orbis incommodo, huic mundo ex inferno invexit haereses, ut sanctissima quaeque prophanare, & obscenissimas atque execrandas hominum turpitudines sacratissimis altaris mysteriis miscere docuerit. Deinde aliud succedit saeculum, in quo, pace data Ecclesiae, quoniam jam colla Principum se Christo per Constantinum subdere coeperunt, meliora sperabamus. Sed ecce tunc Arrii scintilla prodit, ex qua (ut Hieronymus ait) quia non statim repressa est, incendium adeo magnum, & potens ortum est, ut Orientis, & Occidentis Ecclesias gravissimis odiis, & velut intestino quodam, & civili bello alternante, Principum favore (ut moris est) multis saeculis affluerit. Ab isto Arrio tamquam ex colubro quodam alia prodire genimina adeo venenosa, ut merito de illo, Esaiam Prophetam dixisse putemus. *De radice colubri egreditur rogalus*. Aetius siquidem, & Aetius, Eunomius, Macedoniusque ab Arrio suorum errorum occasionem sumentes, pejora quam ille docere tentarunt, non solum in Christum, sed etiam in Spiritum Sanctum impiissimas blasphemias evocantes. Eodem saeculo Pelagius Britto gratiae divinae se apertum hostem ostendit, dicens in hominis potestate, & arbitrio situm esse à peccatis omnibus cavere, & meritis suis gratiae divinae auxilio procul semoto, salutem assequi sempiternam. Post illos

EPISTOLA

I

SERENISSIMO ET CATHOLICISSIMO
PHILIPPO HISPANIÆ, ANGLIÆ, ET HYBERNIÆ REGI,
ECCLESIAE DEFENSORI,

Fratr Alphonfus á Castro, Ordinis Minorum, omnem optat felicitatem.

Tanta est, Serenissime & Catholicissime Rex, hæreticorum improba necendi cupiditas, tanquam rabies ad perdendas animas pro quibus Christus mori dignatus est, ut ipse idem Christus summa Dei sapientia, illos luporum nomine appellare voluerit, ut hoc nomine oves suas cogeret ab illorum consortio diligentissime caveret. *Attendite*, inquit ille, (*Matth. 7.*) *à falso Prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces.* Admonuit quidem his verbis oves suas Salvator noster, ut sibi ipsis caverent ab hæreticis, qui sub nomine Christiano, tamquam sub ovina quadam pelle lactantes, in oves dominicas turiant, & illas profus perdere tam obliuato animo nituntur, ut nihil intactarum relinquunt, quousque illas, si possint, suæ doctrinæ veneno intemant. Sacrarum scripturarum catalogum detruunt, & manuum faciunt, detrahentes ex eo quidquid pestifera illorum doctrinæ contradicit, ne habeant Catholicæ testimonii, quibus illos convincere possint. Ipsas scripturas, quas negare non audent esse sacras, in alienum sensum detorquent. Sanctos scripturæ divinæ interpretes, quos Catholica Ecclesia tamquam quosdam Dei Prophetas semper venerata est, contemnant: & illis non solum pares se facere, sed impudentissima temeritate præferre audent, ut hac ratione simplici & parum cauto populo persuadeant, doctrinam suam non tamquam humanam, sed tamquam divinam esse suscipiendam. Mille mendacia consingunt, ut populum ad se trahant, & sibi ipsi reddant, Regum & Principum favorem anxia sollicitudine querunt, ut eorum auxilio & potentia populum contradicentem coercere valeant. Ut autem hunc favorem venari facilius possint, eisdem Regibus & Principibus blandiuntur, & applaudunt, dicentes illis licere quidquid libaverit. Nullum denique non movent lapidem, ut sua venenosa doctrina oves Dominicas inficere, & sic illas perdere valeant. Tamen hæretici tam versuti & solliciti sint, & tam feroces ad perdendas animas, ut tamquam lupi oribus sic illi animabus semper insidiantur. Deus tamen qui illarum est optimus pater, & illas intimo quodam affectu diligit, noluit profus hos lupos delere, ut hac ratione homines Christianos ad maiorem cautelam & vigiliam cogeret, & sic illis majoris meriti occasionem præberet. Nam qui hostes se habere agnoscunt, tantius eos vivere oportet, quam quibus nemo invidet. Et civitates, quæ sunt hostibus insitimæ, magis munias & majori diligentia custoditas esse convenit, ne forte hostium præda fiant. Destructis olim Carthagenensibus, Græcisque subiectis, cum quidam in Senatu dixisset, res Romanas jam esse in tuto, Scipio Nasica, Plinarcho auctore, respondit: immo vero nunc in magno periculo sumus, quia non habemus quem timeamus; ne igitur Christiani hostibus fidei carentes, otio torperent, & in eadem fide tepescerent, pietissimus Deus permisit, ut in Ecclesia sua post prædicatum Evangelium & fidem susceptam, vix unquam deesset hæreticus, qui illam vexaret. Nam à Christi Salvatoris nostri in cælos ascensione ad hunc usque diem, nullum fuit sæculum, in quo non fuerint novæ ortæ hæreses, aut veteres renovatæ. Hoc enim nostro sæculo, ut alia priora nunc omittam, cum respirationem aliquam ab hæreticorum infestationibus Ecclesiæ datam esse arbitrabantur, omnes, ne hæretici qui in aliis multo felicioribus sæculis fuerant, huic nostro sæculo tot vitis referro deessent, ecce repente Lutherus prodit omnem fere post se trahens damnatarum hæresum catervam. Nam cum alii hæretici singula sibi genera questionum intricata & cavillosa propulerint, de quibus contra Ecclesiæ Catholicæ fidem sentirent, atque docerent, iste universa hæc hæreticorum dogmata jam demum ab Ecclesiâ rejecta revocavit, ita ut variis hinc inde ascitis hæresibus, factus sit ipse tamquam alveus quidam late patens, per quem omnium hæresum colluvies flueret, ac liberetur. Vix enim est una & altera hæreticorum familia, præsertim ex iis quæ circa mores errant, cum qua non habeat aliquid commune Lutherus. Sollicitat enim ille antiquus humani generis hostis, ut nunquam ævi senio hæreses moriantur, nullaque sit tam noxia doctrina, quæ aut temporibus obruatur, aut oblivione sepeliatur. Nec prodit Lutherus solus, tanta est hujus sæculi infelicitas, sed multorum hæreticorum agmine, ceu quodam satellitio stipatus processit, qui illum expectasse videntur, ut sub illius vexillo posita militarent. Illi enim nomina dederunt Philippus Melancton, Fabianus Capito, Lambertus Conradus, Pellicanus, Andreas Osiander, Martinus Butzerus, multique alii progressu temporis catervatim se illius familiæ inferuerunt. Prodierunt etiam alii, qui est in multis hæresibus Lutero subscriperunt, sub illius tamen vexillo militare dignati sunt, & ideo alias finxerunt hæreses, de quibus ejus ipse dux haberetur. Fuit enim semper, atque est omnibus convenire, ut vel hoc nomine eorum quilibet propriam constitueret aciem, cujus ipse dux haberetur. Fuit enim semper, atque est omnibus convenire, ut vel hoc nomine eorum quilibet propriam constitueret aciem, cujus ipse dux haberetur. Fuit enim semper, atque est omnibus convenire, ut vel hoc nomine eorum quilibet propriam constitueret aciem, cujus ipse dux haberetur. Fuit enim semper, atque est omnibus convenire, ut vel hoc nomine eorum quilibet propriam constitueret aciem, cujus ipse dux haberetur.

Oecolampadius à Lutero dividitur, Zuinglius ab utroque separatur, Joannes Calvinus his omnibus in multis contradicit. Anabaptistæ denique omnium pestilentissimi, omnibus adversantur. Tot certe ac tanta hoc nostro sæculo nata sunt hæreticarum monstra, ut novo quodam Hercule monstrorum domitore esset nunc opus, qui illa omnia ex orbe Christiano profigaret. Quorum omnium hæreticorum similis serpentinis, quam totius Ecclesiæ divinis vocibus magna Germaniæ pars obedire mallens, in varias hæreticorum factiones divisa est. Et utinam pestis hæc intra solos Germaniæ fines se contineret, & non in reliquis Christiani orbis partes tam sæve atque potenter grassaretur, ut jam rara sit Christiani nominis Provincia, in qua desit, qui publice, aut latentè Lutheri, aut aliorum ejusdem farinae errores amplectuntur. Ut ergo huic tam late grassanti morbo, vel aliqua ex parte quo possim, mederer, ante viginti duos jam elapsos annos, anno videlicet tricesimo quarto supra millesimum quingentesimum, opus quoddam edidi quatuordecim partium libris, in quo omnium hæresum, quæ post Christi in cælos ascensionem, in Ecclesiâ fuerunt ortæ, certissimum primo reddere

REVERENDISSIMI P.
F. ALFONSI
DE CASTRO,
ZAMOREN. MINORITÆ,
ADVERSUS HÆRESES,
LIBER PRIMUS.

CAPUT PRIMUM.

Quid sit hæresis.

DE hæresibus tractaturus, ab hæresis definitione auspicandum censui. Prius enim oportet, juxta Aristotelis præceptum, hæresis definitionem statuere, ad quam velut ad gnomonem sit quævis assertio de hæresi examinanda. Hæresis juxta nominis veram & integram significationem electio dicitur, quod scilicet eam unusquisque eligat disciplinam, quam putat esse meliorem: venitque à verbo Græco αἰρεῖν, quod Latine sonat eligo. Inde Philosophorum sectæ aut opiniones, hæreses appellatæ sunt. Ex qua vocis significatione alicui fortasse videretur doctrinam Evangelicam hæresim fore appellandam, cum eam plurimi erroneos alios deserentes, sibi eligant, eo quod existiment esse veriorem. Verum hoc statim dissolvit quisque, si consideret Evangelicam doctrinam non ab homine proditam, aut aliqua humana ratione inventam, sed sola Dei inspiratione & revelatione agnitam, ac ideo non ex nostra electione obvenisse alicui, sed sola Dei voluntate eam manifestante. Nullus enim suæ tantum innixus prudentiæ, illi assentire posset. Quo fit, ut prius à Deo edoctum esse oporteat, quisquis hanc vere & tenaciter (ut decet) amplectatur disciplinam. Sic enim dicit ipse veritatis magister: (Joan. 6.) *Nullus venit ad me, nisi pater meus traxerit illum*: Quapropter juxta vocis proprietatem quantumlibet extensa dictione, minime hæresis appellari potest. Cui sententiæ favet Theophylactus super illud ad Colossenses secundo: *Videte ne quis vos seducat per Philosophiam & inanem fallaciam secundum traditionem hominum*. Sic enim ait: „Vides quemadmodum per varia humana quædam hominum sentias & cogitatus, captiones ejus-

modi emanarint. Eoque hæreses dicuntur, quod hominum sint varix sententiarum opiniones. Sed Christianorum hæc fides nequaquam humano aliquo sensu vel judicio constat, & ideo nec nomen aliquod sortita est istiusmodi, ut hæresis diceretur.“ Hæc ille. Sententiæ ergo quam pro suo arbitrio sibi quisque eligit, hæresis appellatur. Hinc (meæ sententiæ) viri Catholici nomen hæreseos contrahentes, assertionem à verâ fide deviantem hæresim appellaverunt, quasi non à Deo habitam aut revelatam, sed hominum electione inventam, nec sacris litteris conformem, sed veritati fidei repugnantem. Omnis enim veritas ad fidem spectans, cui credere tenemur lege divina, à Deo ipso revelata est, nec ex hominum electione pendet. Alioqui si ex hominis electione penderet, quisque impune illi dissentire valeret: cui manifeste obviat Paulus, qui in prima ad Corinthios epistola capite secundo sic ait: *Sermo meus & prædicatio mea non in persuasibilibus humana sapientia verbis, sed in ostensione Spiritus & virtutis, ut fides vestra non sit in sapientia hominum, sed virtute Dei*. Si ergo aliquid humana ratione inventum est, illud minime fides est. Quo fit, ut si res se assertat, ad eujus alteram ex oppositis partem tuendam fides nos cogat, ibi assertionem contrariam, hæresim appellemus. Sic igitur evenit, ut hoc nomen hæresis quod Ethnicis promiscuum est omni opinioni, sive veræ, sive falsæ, theologis, qui eo paullo contractiore significatione utuntur, sit infamæ, eo quod in fide, in qua oportet captivare intellectum in obsequium Christi, proprii judicii sententiæ præferatur sacris litteris, aut Ecclesiæ definitioni, aut Conciliorum traditionibus. Qui autem sacris litteris, aut Ecclesiæ definitio-